

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theatrum Asceticum, Sive Meditationes Sacrae

Neumayr, Franz

Ingolstadii [u.a.], 1747

VD18 14516888

Meditatio III. Summè triste, sive Saul.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54686)

MEDITATIO III.

PECCATUM MALUM SUMME TRISTE SIVE SAUL.

ARGUMENTUM.

Saul ex Agasone Rex, Electus à DEO Ampliffimæ Regionis Dominus, insuper victoriis gloriosus, ita se Venerabilem suis, hostibusque formidabilem fecerat, ut ad summam felicitatem nihil ei defuisse videatur, præter constantiam, quam rursus peccatum evertit, *malum*, uti summè turpe, ac *noxium*, ita, ne aliquod mali genus putes non includi, longè *tristissimum*. Certè à die illa, qua Saul per præposteram Clementiam, & prædæ cupiditatem contra DEI præceptum peccaverat, quod 1. Reg. 15. narratur, nulla homini hora fluxit, qua sincerè gauderet. Nam desertus à DEO *relictus est sibi*, & indomitis affectionibus animi, quæ miseris modis oppressum cor diu, noctûque torquebant. Ante alias *terror* invasit, cùm diceret Samuel: *Pro eo, quod abjecisti sermonem Domini, projecit te Dominus, ne sis Rex!* Deinde successit *invidia* adversus Davidem, tanquam corrivalem Regni accensa. Invidiam secutum est *atrox odium*, quo in cædem innocentis exardebat: *perpetua anxietas*, ne quâ æmulus tam metuendus elaberetur: *insana*

infana rabies, qua in Sacerdotes, qui fugitivum com meatu adjuverant, per manum Doeg Idumæi defævjit. Demum cùm nihil succederet ex sententia, immanis *mæror* pectus totum exédit, ex mœrore nata infelix *obstinatio* adegit, ut de rebus agendis Sagam consuleret: ibi Samuelis apparitio, & extremæ calamitatis denuntiatio crudeli *horrore* mentem ita concussit, ut impos sui, jam neque pugnare, ut olim, in hostem posset, neque vivere post cladem exercitûs ultrà vellet. Itaque factus ipse carnifex sui, postquam diu se torserat, occidit se, & utinam, cùm vivere desiit, desiisset torqueri! .. Nos, ut ex aliena miseria sapere discamus, attentius, quod narratum est, expendamus. Sit igitur præsentis Meditationis

Materia: Tristissima vita, & multò tristior Saulis Mors.

Puncta duo. Primum, Saul à DEO desertus.
Secundum, Saul sibi permissus.

Fructus: Detestatio impii axiomatis: *Peccavi: & quid accidit mihi triste?*

Propositum: Fuga peccati, etiam cùm ad peccandum aut *libido voluptatis* invitat, aut *metus doloris* impellit. In specie decernamus practicè experiri, quàm vera sit illa S. Chryostomi sententia: *nemo læditur, nisi à se ipso*, nempe quia omnis *inquietas animi à passione* non domita originem habet, & *turbari vñ nulla externa* potest, qui imperare sibi, & suis affectionibus didicit.

In Choro Ostenditur, quod *difficilior sit via ad infernum*, quàm quæ in cœlum ducit.

Uu

PER.

PERSONÆ.

*Saul Rex.**Jonathas Saulis Filius.**Samuel Propheta.**Doëg Idumæus,**Abiathar Filius Abimelech, quem Saul cum 84. aliis
Sacerdotibus Doëgi manu occiderat.**Misaël Saulis Armiger,*

PROLOGUS.

Reflexio in Mediationem præteritam, &
Præparatio ad præsentem.*Fides. Ratio.**Ratio.* **H**Em verò, quò me abripis hodie *
Cur in æstuantis pelagi constituis littore?*Fides.* Didicisti peccati *damna* metuere,
Docui peccati *dedecus* erubescere:
Timori, & Pudori ut adjungat se *Horror,*
Efficiam hodie.
Peccatum esse malum, ut *turpe, ac noxium,*
Ita multò *tristissimum,*
Vides in hac imagine.*Ratio.* Difficile exhibes *Symbolum,*
Cui ego *contrarium* habeo
Experientiæ testimonium,
Quod firmat *gemitus*
Justorum passim querulantium:

* Exhibetur mare fervens.

Quare

Quare via impiorum prosperatur? Jerem. 12.
Quare flagitia videmus esse felicia?

Aria

I.

Stat impiis mare pacatum,
Arridet, invitat piscatum:
Non videas fluctum,
Qui moveat luctum:
Non asperi Boreæ flant,
Sed facilem cursum Favonii dant.

2.

Vehuntur in navi aurata
Ad luxum, & pompam ornata:
Sirenulæ plenîs
Applaudunt camœnis:
Ad clavum Felicitas stat:
In circulum ludens Hilarites nat.

Fides. Sic nempe intueris, quod exhibent oculi,
Et ultrò gaudes decipi.
Ergone tu felicitatem hominis
In bonis externis constituis?
Atqui nihil juvat *domus splendida,*
Si æger, & afflictus est *incola....*
Foris cytharæ sonant, & organa,
Intus strepunt tubæ ac tympana!
Non enim (hoc dicit Dominus)
Non est pax Impiis! If. 48.
Sed bella perpetua, & *lites ex concupiscentiis, Jac. 4.*
Quæ præliantur inter se,
Quasi mare fervens, quod non potest quiescere. If. 57.
Alpice!...*

Uu 2

Aria.

* Tumultus maris.

Peccatum

Aria.

I.

Hic, hic est æstus mentis
 Peccato subjacentis! ...
 Sic fremit! ... sic turbatur! ...
 Sic spumat! ... sic inflatur! ...
 Sic jam astra conspuit! ..
 Jam in stygem præceps it! ..
 Sic jam in montes crescit! ..
 Jam crepat, & tabescit! ..

2.

Quod Pelago sunt venti,
 Hoc sunt *affectus* menti,
 Qui quando dominantur,
 Spes, quies, pax fugantur:
 Succedunt curæ, dubia,
 Timores, furor, tædia! ..
 Has habes perpetrati
 Delicias peccati.
 In Saule ista ostendet se veritas:
 Accingere, ut intelligas.
 Ratio. Ecce me! loquere, quia audio te.

Aria.

Loquere! audio!
 Solidô gaudiô
 Reficis me,
 Si, quàm sint *tristia*
 Impii gaudia
 Discam à te! *Fides*. Disces à me.

Quò

Quòd, (quisquis Reus fit,) *Magnum qui DEum scit*
Læsum à se:
Nunquam, si sapiat,
Serid rideat,
Doceo te. Ratio. Audio te.

MEDITATIONIS III

De tristi vita, & morte Saulis

PUNCTUM I.

Saul à DEO desertus.

SCENA I.

Samuel. Saul.

Saul. **V**ir senex, ais mulier, * *Vir senex ascendit, amictus pal-*
lio! (1. Reg. 28.) bene habet: Samuel est! cur fugis
tu?.. O assurge, assurge Propheta sancte, & mise-
*rum Regem juva! Sam. ** Propheta sancte! nunc color! nunc*
adoras! Infelix! qui non audisti bene monentem vivum, quare
nunc inquietasti me, ut suscitarem mortuus? Saul. Eheu! coarctor
nimis! Sam. Quid affligit? Saul. Philistiim pugnant adversum me!
Sam. Hostes toties à te victos hodie metuis? Saul. Metuo,
quia DEus recessit à me! Sam. Ora, ut redeat. Saul. Oravi,
sed prò dolor! exaudire me noluit, neque in manu Prophetarum, ne-
que per somnia: vocavi ergò te, ut ostenderes mihi, quid faciam.

Uu 3

Sam.

* Ad mulierem infra theatrum.

** Samuel ascendit ex inferis.

Sam. Nempe hoc deerat complementum sceleribus, ut remedium ab inferis quæres, & ab ultimo scelere sperares solatium. Sed absit! *Spes impiorum peribit!* quid interrogas me, cum Dominus recesserit à te, & transierit ad Æmulum tuum. *Saul.* Vah! quid audio? ergò irritus omnis labor est meus! David Rex erit nomen invisum, David? *Sam.* Ita fiet: nam faciet tibi Dominus, sicut locutus est in manu mea, & scindet Regnum tuum de manu tua, & dabit illud proximo tuo David. *Saul.* O durus sermo! Quia non obedisti voci Domini, neque fecisti iram furoris ejus in Amalec, idcirco quod pateris, fecit tibi Dominus hodie. *Saul.* Tantùmne peccatum fuit misereri Regis miseri, & victo parcere? *Sam.* Scelestam misericordia fuit, quam DEUS prohibuit. Nõne cum parvulus esses in oculis tuis, caput in tribubus Israël factus es, unxitque te Dominus in Regem super Israël, & misit te Dominus in viam, & ait: vade, & interfice peccatores Amalec, & pugnabis contra eos usque ad internecionem eorum: quare ergò non audisti vocem Domini? (I. Reg. 15.) *Saul.* Imò audivi vocem Domini, interfeci omnes Amalecitas, soli Regi peperci, trementi, ac deprecanti. *Sam.* Ideò Dominus tibi non parcat. *Saul.* Et coegit me populus, ut servarem de præda primitias, quas immolaret Domino in Galgalis. *Sam.* Frustra te defendis: nunquid enim vult Dominus holocausta & victimas, & non potius, ut obediatur voci Domini? quasi peccatum Ariolandi est, repugnare: & quasi scelus idololatriæ, non acquiescere Mandato DEI. *Saul.* Habe igitur fatentem reum: peccavi, quia prævaricatus sum sermonem Domini, & verba tua, timens populum & obediens voci eorum! *Sam.* Timens populum, & non timens DEUM? *Saul.* Peccavi! *Sam.* Obediens populo, non obediens DEO? *Saul.* Peccavi! *Sam.* Irriti sunt gemitus, sera suspiria: Iam enim scidit Dominus Regnum Israël à te hodie, & tradidit illud proximo tuo meliori te. *Saul.* Heu! triste, atrox, execrandum peccatum! *Sam.* clama, ut vis. Porro triumphator in Israël non parcat, & penititudine non flectetur: neque enim homo est, ut agat penitentiam (ibi-

(*ibidem*) Et dabit Dominus etiam Israël tecum in manu Philistin: cras autem tu, & filii tui mecum eritis! (1. Reg. 28.) Saul. Ergò actum de Saule est! projiciet Regem DEUS, quem ipse per te elegit? Sam. Projecit ingratum, contumacem, invidum, sacrilegum, & hodie rebellem transfugam à coelo ad inferos! projecit! Saul. Ah! peccavi iterum peccavi! sed dira calamitas suggestit detestandum consilium. Sam. Stultum consilium est *malum majus* eligere, ut *minus* evadas, *culpam* decernere, ut *pœnam* evites, hoc est, ut effugias *unam pœnam*, reum te facere *novæ pœnæ*. Saul. Peccavi! Sam. Ergò meruisti pœnam? Saul. Merui. Sam. Ergò animum compara, ut cum fructu sustineas. Saul. Deprecare DEUM, obsecro, ut parcat mihi! Sam. Non parcat: corona, vita, filii perierunt: *cras mecum eritis!* * Saul. Heu! deseris me! Sam. Vide, ne tu te deseras! ultima gratia est, quòd me DEUS suscitaverit tibi: utere *pro bono animæ!* de corpore actum est! Saul. Actum est! moriar! Sam. Cras. Saul. Horrendum oraculum! Sam. Pœna peccati! Saul. Deprecare! Sam. Sustine! Saul. Deseris? Sam. Desertum à DEO! .. Saul. Me miserum! .. **

S C E N A II.

Doeg. Armiger Saulis.

Arm. Quid video? cadis Rex! Rex, vive, obsecro, & à terrore te collige! .. prò, ut friget! vix vena micat! vix tenuem anhelitum sentio. Quid faciam? .. Doeg! Doeg surge! *** Doeg. Quid vis? jam confectum cum Pythonissa negotium est? Arm. Surge modò, & Regem juva: deinde loquar. Doeg. Regem juva! unde periculum venit in hac solitudine, in
media

* Iterum descendit Samuel.

** Saul animo deficit.

*** Ad dormientem.

media nocte? *Arm.* Vides, ut vix animam trahat? *Doeg.* Quid factum est? *Arm.* In Deliquium concidit, ex terrificæ visionis horrore *porrectus in terram (ibid.)* quid consulis? *Doeg.* Redibit ad se: nihil metue gravius. Curre modò, & mone mulierem, ut coquat Azyma, quibus reverso spiritu vires reficiat Rex, ut possimus redire in castra. *Arm.* Propero. *Doeg.* Spirat, Rex!.. non audit! non sentit!.. hoc habet, qui credit Sagis... Hinc ego mihi metuo nihil, quia non credo dari sagam, quæ cum orco commercium habeat. Quomodo enim existere potest mulier amica inferis, cum nulli dentur inferi? nihil horum! præstigias vocant creduli homines occulta artificia fallacium foeminarum, quarum inania terriculamenta viri cordati rident. Quid dicit mulier redit? *Arm.* Ipsa terrore propè exanimis intus sedet: colligit se tamen, & parabit aliquid esculenti. Rex autem quid? *Doeg.* Nondum se movit. Gravissimus terror fuerit, qui spiritus animales tam diu opprimit, & sensus sopitos tenet. *Arm.* Gravissimus utique, nam & ego adhuc totis artubus tremo, dum cogito, quæ audivi, & vidi. *Doeg.* Tu vidisti aliquid? *Arm.* Cum abstraxit à nobis Regem mulier, & tu te composuisti ad somnum, me curiositas impulit, ut vestigia tacitus legerem, atque observarem, quid fieret. *Doeg.* Nempe circulum formavit saga, & in centro iussit Saulem consistere. Scio, quibus nugis istæ mulierculæ simplices animas dementent. *Arm.* Rem dixisti. *Doeg.* Tum utique cœpit immutare vultum, asperare frontem, torquere oculos, inflare genas, & peregrina verba furentis instar circumcursans declamare. *Arm.* Volebat: sed prævertit festinantem Samuel, atque ultrò se stitit. *Doeg.* Quid? Samuel se stitit? *Arm.* Samuel, inquam, albâ talari tunicâ, multa canitie, & magno splendore venerabilis. *Doeg.* Rideo. *Arm.* Quare? *Doeg.* Quia tu Phantasma tuum Samuelem appellas. *Arm.* Samuelem vidi. *Doeg.* Non credo. *Arm.* Quare non credis? *Doeg.* Quia Samuel sepultus est in Ramatha: quomodo ita
subit

subitò huc se transtulisset? *Arm.* Corpus ibi sepultum est: spiritum ego vidi. *Doeg.* Stultitiam loqueris: nego, quòd detur spiritus. *Arm.* Spiritum negas dari: qualem igitur habes animam tu? *Doeg.* Hæc est alia quæstio: nunc ego hoc nego tibi, quòd videris Spiritum: illusio fuit. *Arm.* Bellè! quis igitur tribus simul illudit, mulieri, ut fugeret, Sauli, ut in deliquium concideret, mihi, ut adhuc tremam? *Doeg.* Phantasia illudit. *Arm.* Et quis phantasiæ trium, eodem tempore, in eodem objecto? omnes enim vidimus Samuelem? *Doeg.* Quia voluistis videre. *Arm.* Audivimus insuper! *Doeg.* Quia voluistis audire. Sile! nisi etiam videro, non credo, quod dicis. *Arm.* Pecora sic loquantur, quibus solus oculorum, & nullus Rationis est usus. *Doeg.* Atqui Ratio docet, fieri non potuisse, ut Samuel apparuerit: unde enim tam efficax foeminæ in mortuos imperium sit? *Arm.* Non dixi jam, priusquam mulier incantationes inceperit, adstitisse Prophetam? sed desine altercari: non fero diutius intempestivam garrulitatem. Visio certa est: testem Regem appello. Rex!.. vah! adhuc jacet sine motu, sine sensu!.. vim, *Doeg.* magnam inferre Rationi debemus, si persuadere velimus nobis, terrorem, qui tam diu congelat sanguinem, partum esse phantasiæ deceptæ. Si tamen aliquod in hac re prudens dubium esse potest, vereor, ne tollat eventus extremæ calamitatis, quæ in crastinum denuntiata est Israëli. *Doeg.* Crede, quod vis: idem ego facio. At en! quis inde ex fructis se movet huc media nocte? *Arm.* Miror.

S C E N A III.

Jonathas. Armiger. Abiathar. Doeg.

Jon. **A** Mice, insolitus horror animum concutit, & mihi tristè sic rubens luna magnum malum præfagit.*

Xx

Doeg.

* Ad lucem lunæ rubentis veniunt.

Doeg. Vox Jonatham loquitur. *Ab.* Avertat exitium DEus, & fervet te nobis, Princeps! *Arm.* Est ipse: non fallimur. *Jon.* O fervet mihi parentem DEus, & recipiat in gratiam, unde excidit miser: libenter, libenter regnum, sanguinem, vitam immolo. *Doeg.* Recondimur, dum videamus, quid velint. *Jon.* Adsumus! non dubito: hæc specus est Pythonissæ! hic lates Pater mi! & fortè hæc ipsa hora est destinata infami commercio cum damnatis spiritibus! heu! in quale barathrum prolapsus est Parens?... *Ab.* retrahe gradum Jonatha! circulum video descriptum à saga! *Jon.* O scelus! vestigia Patris impressa cerno! moventur viscera atroce metu! prò! novum malum! ecce! in cadaver impegi! *Ab.* Funesta nox, quò abduxisti nos? vah! si fortè incidimus in speluncam latronum! fugiamus! *Arm.* Imò subsiste, Princeps, felix ades ad solatium Regis Patris. *Doeg.* Certè indiget, *Jon.* Amice! video Parentis hostes: non irruam, & percutiam gladio? *Ab.* Perditi homines! quò abstractus est Rex à vobis? *Doeg.* quò ipse voluit. *Jon.* At num vestrum erat pestilenti consiliò virum jam pridem invisum DEO in ultimum scelus impellere, quòd maturaret interitum? *Arm.* Ultrò jusserat inquirere mulierem habentem Pythonem: diximus, esse in Endor aliquam, mutavit habitum: ivit. *Jon.* Fidelium servorum fuit, silere locum, & dissuadere flagitium, quo non aliud esse detestabilius DEO Israel, utique sciebatis. *Doeg.* Quid ageremus? desperàrat à cælo opem: decreverat ab orco petere: decretum impediri non potuit. Laudare nos debes, Princeps, quòd consilium adjuverimus: doctus per experientiam, quàm vana sit de artibus magicis fides, & sic coactus necessitate, cor vertet ad Deum nostrum. Sæpe grave scelus bonæ pœnitentiæ, & magnæ felicitatis occasio fuit. *Jon.* Scelus defendis impie! novil, qui sis, *Doeg,* semper adversus Jonathæ, semper infensus Davidi meo, semper Patris

Patris scelestæ consilia malignè fovens, ut placeas nempe, non ut prosis. At ecce! dissimulo omnia, & veniam dono, si hodie saltem non obsistas conatibus, propter quos huc me attuli. *Doeg.* Princeps, ego adversum te nihil pecco, cum patri obedio: Pater Rex est. Cæterum si tu suadeas aliquid, quod Pater probet, utrique servio. *Jon.* Atqui hoc agis semper, ut improbet Rex, quod Jonathas cupit: hodie file saltem, si modò Regii Principis aliqua reverentia est. *Doeg.* Audiam, quid velis. *Jon.* Ubi est Parens? *Arm.* Jam vidisti: sub oculis jacet. *Ab.* Heu! Saul! *Jon.* Hoc cadaver! *Doeg.* Spirans tamen, & en redit ad se! audivi gemitum. *Arm.* Aperit oculos, & ex longo deliquio sibi redditur. Rex vive!

S C E N A IV.

Accedit Saul.

Saul. **A**Mici! *Jon.* Rex Pater! agnoscis filium? *Saul.* Heu! Jonatha fili mi! fili mi Jonatha! heu! heu! heu!
Jon. Prò Superi! iterum exanimis recidit. *Ab.* Quod ei accidit malum? *Arm.* Terribilis visio sic prostravit. *Jon.* Sæpe scelestæ illusio fuit! *Doeg.* Etiam dixi. *Jon.* Pater, collige vires! *Saul.* Recede fili, recede, quoniam DEUS recessit à me! *Jon.* Attollite humo: respirat enim. O DEUS meorum Patrum, nunc saltem Patri mentem da meliorem! ah! ut sit, qui olim fuit! olim *non erat vir melior illo* (1. Reg. 9.) quantum mutatus est!... Pater mi, quis est animus tibi? *Saul.* Periiimus, fili mi, periiimus! *Jon.* Non periiimus, nisi nos DEUS deserat. *Saul.* Deseruit! O Samuel! Samuel! *Doeg.* Samuelem putat vidisse se ultima omnia minitantem. *Saul.* Quæ hora est noctis! *Ab.* Medium cœlum tenet. *Saul.* Ergò jam instat summa dies, qua apud inferos ero! *Jon.* Pater! si ita decretum est cœlo, ut ais, nostrum est, curare,
Xx 2
ut

ut apud Superos simus. *Saul.* O triste peccatum! quàm tristem fecisti vitam, & quantò tristiorem jam mortem facis! triste peccatum! *Jon.* Audiam à te, Pater, quid timeas: nam ego spe bona firmus innitor DEO. *Saul.* Innitere, tamen cum Patre cades: coronam auferet tibi David tuus, quem utinam occidissem! tu impedisti. *Jon.* Rex! qui tibi coronam DEUS dedit, si jam tollit, aufert, quod suum est: sino lubens. *Doeg.* Fatigas parentem, Princeps, patere, ut introeat, comedat panem, bibat aquam, & à terrore se colligat. *Saul.* Non comedam. *Arm.* Imò huc ego cibum efferam. *Saul.* Non comedam. Dic potiùs, fili mi, quare tu huc ad me venisti? & quis me prodidit tibi? *Jon.* Audivi, quòd de Pythonissa interrogaveris: an difficile fuit divinare, quò ieris? ivi, ut, si possem, impedirem enorme scelus, quod tu ipse sic odisti olim, ut sub regiminis initium ex universo regno omnes ariolos, magòsque expuleris. *Saul.* Memini: sed nunc aliæ sunt circumstantiæ: clausum coelum, & ferro durius coegit ire ad inferos, ut opem ferant. *Jon.* opem speras ab inimicis? *Doeg.* Paulatim liberior meat spiritus! comede Rex, ut vires redeant: redeundum in castra erit, antequam dies oritur: via, curæ, pugna refocillationem exposcunt. *Saul.* Corpori vires sponte redeunt, animo redde te, quem horror, mœror, timor, & desperatio totum prosternunt. *Arm.* Rex, festinavit mulier, & paravit aliquid obsonii præter panem: orat, ut ingredi velis, & reficere te. *Doeg.* Animus implicitus corpori cum corpore vigorem recipiet. Sine, ut introducam. *Saul.* Obsequor, quia vultis: fili, sequere. *Jon.* Hic expecto: non enim ferre vultum sagæ patiens possem. At tu, Misael, dic mihi, verè Samuel apparuit Regi? *Arm.* Verè, Princeps, his oculis vidi, his auribus audivi. *Jon.* Quid loquentem? *Arm.* Melius oleo. *Jon.* Loqueris satis. Ingredere jam, & cum observa-

veris,

veris, Regem plenius esse redditum sibi, labora, ut huic viro, quem ego amo, benevolam audientiam facias. *Arm.* Quis vir est? *Jon.* Dices, missum esse à Davide summi negotii causâ: cætera ego exequar. *Arm.* A Davide missum difficulter alloquetur. *Jon.* I, fac, quod dixi: postremum obsequium filio Regis facis. *Arm.* Superi avertant omne imminens malum.

S C E N A V.

Jonathas. Abiathar.

Jonathas. **A** Biathar, feri conatus sunt: peractum est scelus, consulta saga, vocatus orcus in subsidium, irritatum novo crimine bonum Numen, periimus! umbra Samuelis denunciavit sententiam: hinc Patris deliquium fuit: intelligo omnia! periimus! Sic ego infelix filius sum, qui Patrem habeo, quem DEUS odit! *Ab.* O digne Juvenis, quem fors melior amet! me miseret tui, maximè, quia non invenio, unde te juvem, aut consoler saltem: nam verba etiam singultiens dolor frangit!.... *Jon.* Siles, amice? fles? *Ab.* Ah! quare me misit David, ut viderem, & audirem talia, quæ vel faxeum cor mollirent in lacrymas. *Jon.* digna est lacrymis materia, offensus DEUS, reprobus Pater, damnatus ad mortem Rex, imminens exitium familiæ regiæ! *Ab.* Parce DEUS! parce innocenti Jonathæ saltem! *Jon.* Imò tolle Jonatham DEUS! Patri parce! gaudens morior, si mors mea Parenti proffit. Sed cheu! Abiathar, graviora sunt Saulis scelera, quàm ut placando Numini sufficiat hostia tam exilis: metuo, ne peccata sua luat æternùm miser! & sic ego demum verè infelix filius sum, quippe ex patre natus æternùm reprobo! *Ab.* O Nobilis anima, quàm bene tu inter levem & gravem materiam boni luctûs distinguis! *Jon.* Neque tamen vel in
X x 3
tam

tam gravi luctu omne solatium deest. Amice; corona Regis Israel ex capite, quod odit DEUS, transferetur in caput caelo & mihi charum: Regnabis pro Jonatha dilecte David! hoc solatur: vive! regna! *Ab.* Discerpit pectus hæc exclamatio, & tanta virtus elinguem facit. De Davide cogitas Jonatha, nunc, sic? *Jon.* Hæc sola dulcis cogitatio est: vivet, cum ego moriar, vivet, regnabit David: vivat! regnet! vir est, qui amat DEUM, quem amat DEUS: igitur regnabit bene, *secundum cor DEI* regnabit: vivat! regnet! *Ab.* Hæc Fortitudo heroicæ mentis est. Macte animo, Princeps! decretis cæli submittis lubens caput, coronâ ex fideribus dignum: spera! coronaberis! *Jon.* Putas, sine fructu amicitiam cum Davide me coluisse? virtus hominis origo fuit beatæ familiaritatis, virtus amorem incendit, amor traxit ad imitandum. Suspexi in homine contemptum rerum humanarum: non illum Samuelis unctio, non spes coronæ de caelo promissæ, non victoriæ de gigante relatæ gloria, non aggratulationes & plausus populi, non regiæ nuptiæ extulerunt, ut aspernaretur minores se, aut se crederet majorem esse, quàm *in oculis DEI* videretur. Suspexi præterea innocentiam morum, & summam curam, qua cavebat sollicitè, ne admitteret aliquid, quod offenderet DEUM. Suspexi Zelum insuper, quo ardebat adversum hostes populi DEI, in quorum interneccionem ruebat impavidus in omne periculum, in medias mortes. Denique suspexi maximè invictam patientiam, qua Patris insanam invidiam, & indomabile odium pertulit, nunquam vindictæ appetens, sæpe bona pro malis reddens, semper erga *Christum Domini* reverens. Quàm indocilis fuisssem, Abiathar, si ex his exemplis nihil profecissem? Patri, amice, post DEUM debeo, quòd homo sim: si bonus homo sum, ut tu putas, Patri planè non debeo! Dav dis tibi dilecti exemplò, DEUS, *de profundis* clamo ad te: *Exurge Domine,*

Domine, saluum me fac! quòd si nolis, nònne tibi subiecta erit anima mea? Ecce! in flagella paratus sum! accinge te: feri! perime! *Ab.* Ah Superi! utinam infelix Saul hausisset aliquid ex ista indole!

S C E N A VI.

Doeg. Jonathas. Abiathar.

Doeg. Princeps, ut videas, quòd Doeg tibi non sit adversus, cave, ne iste comes tuus subeat iterum aspectum Regis. Jam plenè redditus sibi Rex, ut audivit ab Armigero, hominem ex castris Davidis esse, præcepit furens, irruere me, & intrò abscissum caput in mensam ferre. Ego revereor te, ô Princeps, propterea moneo, ut hominem à te dimittas: sic aufugisse dicam, & evadet. *Jon.* Quid audio? *Ab.* Quid merui? *Doeg.* Transfugam odit Rex, quòd violata fide Domino, adhæreas rebeli servo. *Jon.* Quem sic appellas infande latro! modestiùs tu mihi loquere, cum de Davide loqueris: Jonathas sum. *Ab.* Neque rebellat servus, qui fugit iram injustam Domini. *Jon.* Scis, qui sit, in quem immitteris? *Ab.* Fortunâ aberam, quando ausus es, scelerate proditor, quinque supra octoginta sacrilegò ferrò Sacerdotes invadere accinctos Ephod lineo, (I. Reg. 22.) inter quos Princeps Achimelech fuit, Pater meus, nam ego, ne ignores, Abiathar sum. Si meum etiam sitit sanguinem Rex, propina Idumæe, habes. *Jon.* Cave, ne manum videam admotam capulo: nam prior cades. *Doeg.* Sic excipior obediens Regi? *Jon.* Quem in furorem agis. Moerore obrutus Parens quid agat, nescit: fidelis servi est, moderari impetum, non adjuvare. *Ab.* Aut num malè tibi visi sunt agere conservi tui nuper, cum nullus ex Israelitis ausus est extendere manus suas in Sacerdotes Domini, quanquam juberet Rex? unus inventus est ita fidelis Doeg Idumæus,

mæus, ut mallet DEum, quàm Regem offendere! *Doeg.* Abiathar, in gratiam Jonathæ volebam parcere: nunc, quoniam non æstimatis beneficium, admonco Patrem de audacia Filii.

S C E N A VII.

Saul. Jonathas. Doeg. Abiathar. Armiger.

Jonathas. **A**Mice, in latebras abde te, & primi furoris impetum fuge, ego sustinebo securius: nam quantumvis tyrannus sit Pater, adhuc tamen filium amat. *Ab.* Amat, quem jam bis occidisset, nisi vetuissent amici? *Jon.* Cessâ obniti contrâ: absconde te. *Ab.* Quoniam jubes. *Jon.* Adest summa dies! ama me coelum, ut Patrem conciliem tibi, priusquam moriamur! *Saul.* Quis imperat? *Jonathas.* tanti est Pater tibi? trade transfugam! quò auffûgit? *Jon.* Non sum proditor innocentis. Obsecro, Rex, num utramque aurem semper uni Idumæo indulges, nec unam saltem servasti filio? iste meus Comes Abiathar est, Sacerdos Domini: quo titulo meretur mortem? *Saul.* Adhæret rebeli: non est reus satis? *Jon.* Mihi innocens David est, non rebellis. Pater, argumentum fidei ex hoc ipso Legato cape. Philistæi cum contra nos se congregârunt, dimiserunt à se Davidem metuentes, ne in æstu prælii arma in ipsos verteret: adeò vel hostibus persuasum est, quòd vir illibati candoris non *oderit* Saulem, sed *fugerit*. Deinde nunc, cum te absente passim diffluxit exercitus, optimi quique ad Davidem transfugerunt. Et quid ille? mittit ad me Sacerdotem, rogat, ut recipiatur in gratiam, spondet, cum omnibus suis accessurum se nobis, & contra Philistim pugnaturum: per Deum obsecro, si iste animus videtur hostilis tibi, quem tandem amicum putas? *Doeg.* Sæpe bona verba malam fidem obtegunt: & tu malè defendis fugitivum, Princeps: nam qui suspectus est

est hostibus, unde à nobis *meretur* recipi? *Jon.* O malè feriatum caput, quousque obfistes mihi? scilicet tu ignoras Davidis *merita*? ah! *merita* si nulla essent, esset amicus felix: virtus, animus, gloria fecerunt invisum æmulis. *Ab.* Et innocentis odium te facit, Rex, invisum DEO! *Jon.* Vah! qua te fiducia prodidisti Abiathar? *Ab.* Fiduciâ causæ. Ecce Davidis nomine nunquam violatam iterum iuro fidem, & DEum testem invoco mentis bonæ! *Saul.* Doëg, *patrem* in filio cerno. *Achimelech* iste est à te occisus, jubente me! intremuit pectus malè conscius sibi! surge, abi, torqueor! *Doëg.* Reliquiæ panici terroris agitant: omitte istos, Rex, in prælium imus. *Jon.* At nunc Pater, impium Idumæum ne audias: Samuel vera dixit: Sanguis Achimelech vindictam clamat: in mortem imus, si in prælium imus, priusquam te cum DEO, & Davide concilias. *Saul.* Quòd tibi vitam istius transfugæ donem, sit tibi nunc satis, fili: de pace tractandi tempus jam non est amplius. Arma Misael, gladium, scutum, lanceam! *Arm.* Inutilis apparatus est, cum DEus est hostis. *Saul.* Etiam tu trepidas? *Arm.* Utique, postquam Samuelis umbram audivi, & vidi. *Doëg.* Sic est: umbram iste timet, futile artificium fallacis foeminæ. Tu verò, Rex, contemne has offucias, emasculantes animum invictum hætenus, & ad omnes casus intrepidum. Jam declinat nox: aurora cum pinget coelum, hostis invadet castra: si vel absens se occultet Rex, vel præsens tremat: honor, victoria, exercitus perit. Reddet tuis, priusquam diescat, ostenta vultum hilarem, dic: Samuelem fuisse se tibi insignis victoriæ vatem: sic utili mendacio animatus miles fortiter in hostem ibit. Hoc consilium, Rex, hoc, & nullum aliud admittit tempus, cætera permittite fati. *Saul.* Dura fata! *Jon.* Desperatum consilium! *Ab.* Scelestus sermo! *Arm.* Funestum remedium tot malorum! *Doëg.* Sed necessarium, & fortè felix. *Jon.* Post triste oraculum! *Doëg.* Nihil credo. *Ab.* Non idèò
Y y
falsum

falsum est. *Saul*, Falsum an verum sit, est perinde. *Doeg* imus! si vinco, felix sum: si cado, habeo vitæ infaustæ finem. *Ab*. Animam cum vita prodigis: animam commenda DEO! *Saul*. Qui me deseruit! *Doeg*. Effaminat hæc cura militem: nemo pugnât animosiùs, quàm qui persuasit sibi, quòd post mortem superfit nihil.

S C E N A VIII.

Jonathas. Abiathar.

Abiathar. **A**Udis, Princeps, quod axioma jactet impius Idu-
mæus? *Jon*. O Pater infelix! verè te DEUS de-
seruit: nunc intelligo, postquam te tibi reliquit, & impiis con-
siliis infamis advenæ!.. Amice, à quo tempore Saul in DEUM
peccavit, crede mihi, non fuit momentum, quo *seriò lætum*
vidi. Terror, ira, odium, rabies, mæror, obstinatio, hor-
ror sic discerpebant cor, ut ego sæpe hominem miserans tacitè
ingemiscerem, & dicerem mihi: *quàm triste sit peccare*, vide in
Patre, Jonatha, vide, & horre! ô Pater! miserrime Pater!..
At seri sunt gemitus! *Justus es Domine, & rectum judicium*
tuum! damnâsti ad mortem cum Patre filios, laudo sententiam,
quia tu fecisti, qui omnia sanctè facis! Amice vale! ultimum
amplexum pro meo Davide cape: dic, lætum Jonatham in
mortem isse, eò quòd relinqueret post se in vivis dimidium sui.
Ab. Ah! totum te amico serva, fuge prælium, ad Davidem
imus! *Jon*. Absit! nam ut ego moriturum Patrem deseram;
etiam David nolit. Ad latus pugnabo illi, ut, si prior cadam,
exemplò prosim, si prior ille, verbò juvem ad mortem bo-
nam. *Ab*. Nec metuis mori? *Jon*. Abiathar, amo DEUM, &
amat me DEUS: sic spero firmiter, & securum conscientia fa-
cit: igitur intrepidus obvium pectus morti fero, quæ mihi vi-
tæ melioris principium sit in sinu Abrahæ. *Ab*. Perge fortis:

non

non audeo opponere me decretis virtutis tantæ. Tecum eo, ut non procul à loco pugnae arbitrer eventum rerum, & orem DEum, ne tristes minæ effectum habeant. *Jon.* Ora, ut Patri parcat, Davidem servet, me auferat sibi.

C H O R U S.

Ostenditur, quòd *difficilior* fit via ad infernum, quàm, quæ in coelum ducit.

Christus in persona Patrisfamilias. *Servus Mundi.* *Servus Carnis.* *Servus Diaboli.* *Olitor*, sive Mundus, curis terrenis occupans suos.

Christus. Infelix sum !...

Olim, quacumque hora exivi,

In otiantes incidi. *Matth.* 20.

Nunc, quoties exeo, vacuum forum invenio,

Et, si quis occurrit, quem volo conducere,!

Respondet : quære tibi servum]alium :

Ego conductus jam sum !

Omnes serviunt aliis Dominis, mihi nemo,

Infelix sum !...

Tamen hinc expectabo,

Dum fortè sui aliquem servitii tædeat,

Et ad me transeat....

Olitor, * Eja, serve bone & fidelis ! respira paululum!

En ! affero prandium !

Refice vires, ut mox redeas alacrior ad labores.

Y y 2

Serv. M.

* Exit cum aquali, & frusto panis, ad servum occupatum in horto olerum.

Serv. M. Here, bona verba, & tenue prandium
 Famelicum post tantos labores
 Non satiant stomachum.

Aria.

1.

Here,
 Loquendum est sincerè:
 Jam fodere non valeo,
 Sub onere deficio:
 Aut tandem bene habe me,
 Aut cogor te deserere:
 Non possum sustinere.

2.

Issem,
 Et alteri serviissem,
 Si qualis tu sis Dominus,
 Intellexissem citius!....
 Lactatus fui vana spe!...
 Si nunquam cognovissem te,
 Felicior fuisset.

Here,

Loquendum est sincerè.

Oltor. Ingrate! piger! inutilis serve!...
 Quisquis servit mundo,
 Cur servit, nisi pro pane lucrando?

Ariose.

Vah! Canis!

Si Jam non sapit panis,
 Gustanda erunt verbera,
 Traheris ad supplicia,
 Comede!
 Aut morere!

Quanquam

Quanquam, quid urgeo?
Nunquid opus est mihi seruo seniculo?
Abi stipes! pro uno centum alios habeo.

Serv. M. Sic! & sine mercede promissa?...
Hæc est *miseria cum aceto!* ...
Sed felix necessitas, quæ cogit sapere!
Eo, & meliorem Dominum peto...
At ecce! quid video?..... *

Serv. C. Eja! herus abest: fugæ patet ostium!
Num adhuc delibero?... ingenuus sum!
Tædet denique lutulenti laboris!
Ad majora, ad majora sum natus,
Quàm ut florem ætatis perdere velim
In servitio foedæ ac fragilis voluptatis.

Serv. M. Quid tu conquereris?

Serv. C. Ah! quisquis es, Juveni misero
Bonô succurre consiliô.

Aria.

^{1.}
Sum Magni Patris filius!..
Et eram adhuc parvulus,
Cum miser casu incidi
In domum hujus figuli:.....
Ut vidit me, blandissimis
Aggressus est illecebris:..
Me vicit curiositas,
Infelix curiositas!...
Ingressus sum, & perii!
Nam didici, ah! didici,
Quæ me jam pudet scire!

Y y 3

2. Ab

*Fugiens ex officina figuli,

2.
 Ab illo miser tempore
 In foedo versor opere:
 In luto rota figitur!
 In luto circùm agitur!..
 Quis crederet, me nobilem?
 Quis liberum? quis hominem?
 Ah! piget, tædet, pudet me!..
 Poenituit sæpissimè!....
 Ad Patrem sæpè volui,
 (Heu! volui, & nolui!)
 Erubui redire!

Serv. M. Miseret me tui! sed in eadem navi sum tecum:
 Ergò quid suadeam,
 Nisi ut turpe jugum excutias mecum?
 Age! mutandus est Dominus!
 Fugimus! fugimus!

Serv. D. * Miserefcite boni Superi!
 In qualem tyrannum incidi!

Serv. M. Etiam tu fugis tuum Dominum?

Serv. D. Latronem fugio, qui hoc momento
 Occidit unum servorum, neque adhuc satiavit sævitiem,
 Etiam in mortuum exerit rabiem:
 Diffecat, lacerat, excoriat, devorat!
 Heu! quid feci, cùm ad venatoria
 Me tradidi obsequia,
 Et tot bonas animulas in stygia
 Impuli crudelis retia,
 Tam nullò meò commodò!
 Tam magno cum labore, & gravi periculo!

Aria.

¶ Foràs procurrens sub specie venatoris,

Aria.

O pessima conditio!
O malè acta vita,
Væ mihi! væ! væ misero,
Si erit finis ita!

In alieno corio

Huc usque laboravi:
Jam pelli meæ timeo:
Peccavi! ah! peccavi!

Serv. M. Hem! credidi, me solum esse miserum:
Falsus sum!

Serv. C. & D. Eja! unanimiter alium
Quærimus Dominum!

Christus. *Venite ad me!

Serv. C. Vocantem audio! ..

Christus. Venite ad me!

Serv. D. Vox est suavissima!

Christus. Venite ad me!

Serv. M. Dulcedo intima penetrat viscera!

Christus. Quid statis? venite ad me, qui laboratis!

Serv. M. Tu vocas nos? quis es?

Serv. C. Quem jubes laborem!

Serv. D. Quam dabis mercedem?

Christus. Ego sum, qui sum,
Solut Dominus, solus Altissimus!
Venite! mihi servite!

Aria.

I.

Nil imperabo grave:
Est jugum meum suave,
Onus levissimum!...

* Ex angulo.

Si

Si propter me relinquitis,
 Quod alii
 Promittunt vobis Domini:
 Habebitis
 (Promitto!) centuplum.

2.

Audivi suspirantes,
 Et singulos optantes
 Mutare Dominum:
 Mutate! Non est Melior,
 Quàm ego sum!
 Aut si occurreret Melior,
 Quàm ego sum:
 Mutate (non invitus sum!)
 Mutate iterum!

Serv. M. Fratres, juyat experiri, qui fit!..

Serv. C. Imus, servimus!

Christus. Venite, & quàm sim bonus, videte, gustate!

Serv. D. Trahis mirabili suavitate!

Christus. *Hæc est vinea: hanc excolite!

Sub vesperum

Cuique debitum reddam denarium,

Et insuper Coenam magnificam,

Qua fatigatos reficiam.

Serv. tres. O verè Dominum

Ter Optimum, Maximum!

O nobile, ô felix servitium!

Serv. M. Fratres plaudite! en! adhuc hodie,

Christus. Sic est: jam hodie

Ariose

*Exhibitio vineæ, & cænæ magnæ in nubibus.

Ariosè.

I.

Christus. En Coena est parata *
Qua vos reficiam:
Nec fames satiata
Jam premet animam:
Cessabit servi titulus,
Amicos appellabo:
Et ipse, vester Dominus
Jam vobis ministrabo!
Venite! servite!

2.

Omnes tres. Post horulam laborum,
Sudorem tergimus!
Torrenti gaudiorum
Ærumnas mergimus!
Momentulum miseriz
Quæ isthic toleratur;
Æternæ pondus gloriæ
Pro nobis operatur!
Venimus! servimus!

PUNCTUM II.

Saul sibi permissus.

SCENA I.

*Jonathas. Doeg. ***

Jonathas. Deficio: moreris Jonatha, sic visum est DEO! morere!... ah! ah! ut cruciat urens plaga! lethale vulnus est: nihil ambigo. O montes Gelboe, locus fatalis mihi!.. inter has rupes filius Regis moritur, desertus à suis,
Zz omni

* Exhibitio cænæ magnæ in nubibus ** Exhibentur montes Gelboe.

omni carens humano solatio, bestis aut carnivoris avibus futurus præda, imò quod ipsa præ morte horreo, persequentibus Philistæis futurus ludibrio! .. prò! triste fatum! .. & in hac ætate, cùm de me conceptæ spes lætos jam fructus ferunt! nefasta dies! .. & nemo me juvat? illinc video hominem. * Doeg! Doeg! huc ascende! vulnus obliga, quod perimit Jonatham! Doeg. parce Princeps! hostis à tergo imminet: non patitur moram Doegi salus. Jon. Saltem trahere me tecum potes! Doeg. Vix reperio modum, quo mihi consulam: ita trepidatio mentem turbat. Jon. At tu dicebas, neminem esse magis intrepidum ad intuitum mortis, quàm qui credit, nihil superesse post mortem? Doeg. Nempe discrimen est inter linguam, & cor. Jon. Hoc dices tamen, an vivat Pater meus, Rex tuus? Doeg. Non scio: nec enim tutò expectâsssem, dum scirem. Vale Princeps! Jon. Fidelis servus es! O DEUS, impius evadit, & ego morior! .. Amice David, sic morientem Jonatham si aspiceres, quo animo ferres? .. occurrit cogitatio bona! quantumvis ames me, animò magnò tamen hanc sortem ferres, & hortareris, eodem ut ego ferrem placidè acquiescens decretis DEI. Facio: acquiesco... Propè jam innato meo sanguini: ô sævum vulnus! ... pro Patre DEUS, pro patre hic fluat cruor! pro patre cadam hostia tibi! suscipe! .. placare! ..

S C E N A II.

Saul. ** Jonathas. Armiger.

Arm. URge Vires Rex! ne consequantur nos incircumcisi, & vivos capiant. *** Jon. in monte. Cor meum semper rectum ad te non despicias! Saul. Abjicio pretiosa impedimenta fugæ! juva me! calco purpuram tot mihi malorum causam! vale corona tot spinis horrida, quot gemmis micans! .. Arm.

Nunc

* Fugitivus ex prælio præterit. ** In valle Fugitivus, & vulneratus. *** procul à Saule solus.

Nunc expeditior fugies. *Saul.* Huc vis, ut ascendam? non possum: gravissimus dolor est. *Arm.* Sed gravius periculum: stitit sanguis, & extra præsens discrimen posito non est nulla salutis spes. Surge! ascende! *Jon.* Durum est mori hac ætate, hoc loco, & sic: solatium tamen, innocentem mori. Recipe Spiritum, Deus Patrum, recipe spiritum, quem dedisti! reddo purum, & immunem à noxâ gravi: sic spero. *Saul.* Actum est, Misael, non ferunt vires laborem viæ: hora imminet destinata neci à sævo Numine. *Arm.* Vah! paululum viæ superest, ut extra discrimen sis ab hoste imminens. *Saul.* Imò hîc moriar. *Evagina gladium tuum, & percute me!* (I. Reg. ult.) *Arm.* Hoc absit! nam quò te impatiens furor abripit? *Jon.* Reddo spiritum purum: Sic spero. Tu mihi redde, DEUS mi, mercedem grandem nimis promissam Abrahæ! sic cupio. *Saul.* * Ecce morior! *ô amara mors!* *Arm.* Nondum moreris: vim fac tibi! modica via restat. *Jon.* *O bona mors,* tu me in termino pones, in quo securus sum de summo bono, quod unum bonum est! O pars mea DEUS in æternum! *Saul.* Gemitum audio: explora, qui sit. *Jon.* in æternum! *Arm.* Juvate Superi! Jonatham video, Rex, cum morte luctantem: propera, si vivum videre cupis. *Saul.* Cupio: trahe me! ** fili mi, Jonatha: ego occidi te! *Jon.* Sic est, Pater mi, DEUS filium cum Patre ferit, ut Pater ex cruciatu filii crucietur. *Saul.* Crucior! moriemur simul! *Jon.* Fugiamus simul! *Saul.* Uterque faucii graviter, quò fugiemus, mi fili? *Jon.* In sinum Abrahæ, Pater mi, in sinum Abrahæ, ad Patres nostros, ubi expectabimus Redemptionem Israel. *Saul.* Ita, ita, tu ibis in sinum Abrahæ, ad Patres nostros: sed ego infelix in orcum ibo, ad Cainum, ad Pharaonem, ad Abimelech! *Jon.* Absit, ô Pater! non dividamur! non dividamur! *Saul.* Actum est! projecit me crudelis DEUS: dividemur æternùm, dividemur! *Jon.* Nunc me occidis! *Arm.* Heu! moreris Princeps! *Saul.* Moreris! *Jon.* DEUS, Patri parce! Patris miserere! ...

ZZ 2

SCÈ-

* Procumbit fatigatus, ** Festinat.

S C E N A III.

Saul. Armiger.

Arm. **C**Oncidit! heu! funus est! *Saul.* Stupet dolor! Jonatha!.. *Arm.* Frustra moerore conficeris, Rex fuge! hostis persequitur. *Saul.* Cessa! fugere vulnus prohibet, non finit moeror. Tu evagina gladium tuum, & percutite me! *Arm.* Aliud jube: hoc non facio. *Saul.* Ego facio. *Arm.* Te ipse perimes? non sino. *Saul.* Tu Regi audes tuo manus injicere? recede! *Arm.* Ah! Rex! *Saul.* Angustia sunt mihi undique! fac animæ viam mucro, ut spiraret liberiùs. Vah! manus debilis non tenet ensem! officium negat! Misael, tu me percutite! *Arm.* Non facio, & non extendo manum meam in Christum Domini. *Saul.* Vecors bestia! quid mihi prodest unctum fuisse in Regem? utinam agáso morerer! percutite me! *Arm.* Imò curram, Rex, ut inveniam hominem, qui me juvet te hinc asportare, ne incidas in manus Philisthjim! *Saul.* Abjit. Jam nemo me impedit, quin finem faciam crudelibus malis... manus ut feriat, non sufficit sibi: at pondus corporis sufficiet, ut incumbens super gladium in mortem concidam. Jonatha, sequor te. Scilicet hoc deerat extremis malis, ut ante me morereris, & in oculis meis! mortuus es! Sequor! sequor! aperite portas tartara! grandis anima descendit ad vos! ô triste peccatum, huc tu me adigis! valete coeli semper adversi mihi, duri, inhumani, & istis scopulis asperiores! vale terra! ad inferos eo!.. Vah! aberrásti infelix ferrum: nondum vulnus est latum fatis. Oh! dolor immanis!... juvate manus! corrigite errorem ensis!.. fatis est: sentio: finis venit, Saul, venit finis, nunc finis super te! per omnes jam artus sævit mors! egredere invisa DEO anima! egredere!...

SCE-

SCENA IV.

Muta.

SUB lugubri musica repræsentantur gravissimæ mortis angustia, quas patitur Agonizans Saul ex consideratione temporis præteriti, præsentis, & futuri. Itaque lento passu, & tristi ordine post Præconem, qui feralem pompam præcedit, cum duobus facigeris, animam morientis ad Iudicium citans, ostendunt se miseros

I. Peccata commissa, nempe Diffidentia, quam exhibet imago victimæ contra DEI mandatum præpropere immolatæ cum inscriptione: *Stultè egisti.* (1. Reg. 13.) Inobedientia, quam repræsentant duo Genii prohibitam prædam sub specie Religionis servatam ferentes cum inscriptione: *Obedientiam volui, non sacrificium.* (1. Reg. 15.) Invidia, & odium, quod exprobrat fugitivus cum Cythara sua Genius Davidis, adscripto lemmate: *Quid feci!* (1. Reg. 19.) Crudelitas, de qua queritur Achimelech cruentum gladium ostentans, quo cum 84. Sacerdotibus fuerat occisus, cum inscriptione: *Quid fecimus?* (1. Reg. 22.) Obstinatio, & desperatio, quam arguit umbra Samuelis librum gestans, cum inscriptione: *Monui!* (1. Reg. 28.)

II. Succedit huic agmini pompa funebris, quam adornant plures Genii ferentes insignia Regia, sed inversa cum inscriptione: *Finis est!*

III. Demum signum infelicis æternitatis, in medio Theatro se instar Cometæ constituit cum inscriptione: *Initium sine fine!* Quod videntes Cives Jerusalem, (hoc est, animæ bonæ) deflent primi Regis sui miserum interitum, cantantes hæc verba: *ô triste peccatum, quod excipit tristis vita, tristior mors, tristissima æternitas! Sauli verò extremæ angustia hæc identidem suspiria extorquent: nunc recordor, quæ mala fecerim!... recordor!... ô tristis memoria!... vos video David, Achimelech, Samuel!... abscedite tortores sævi!... Hem! fui Rex! intelligo: finis est! jam quid ero!.. atrox cogitatio torquet animum; heu! miser*

æternum ero! perji! DEus deseruit! mihi relictus sum! æternum perji! .. infelix!.. Egredere invisa Deo anima!... egredere!

S C E N A V.

Abiathar. Armiger.

Armiger. Hic vides protrita monumenta miseræ Majestatis,
Ab. Sic vilescunt? *Arm.* In ista hora. Sed properemus: en hic Jonathas jacet! *Ab.* Heu! Jonatha, immanis dolor Davidis tui! *Arm.* Prô! quid est hoc? Rex se occidit!
Ab. Vah! Rex! tot sceleribus scelus extremum addis! ah! jam torvi oculi in morte natant! *Arm.* Nullus est motus, nullus est halitus super. *Ab.* O Rex infelix! *Arm.* Ergo nec ego vivam.
Ab. Superi! quid facis Misael! *Arm.* Morior. *Ab.* Miserere cœlum! perjit! Heu! tria funera lugeo! omnium causa peccatum est, *triste peccatum!* ... præ horrore lapidesco!

MEDITATIO IV.
 PECCATUM
 MALUM MAJUS MORTE
 SIVE
 OCHOZIAS.
 ARGUMENTUM.

Sæpe, quos *cupiditas boni* nulla potest in peccatum pertrahere, *Metus mali* præcipitat, quod ope peccati sperant effugi posse, contra omnes prudentiæ regulas utique, quia remedium eligunt, omnî malô deterius, & ipsa, quæ terribilium omnium terribilissimum dicitur, *Morte majus*. Stultitiæ hujus cum tot aliis reum se fecit Ochozias Achabi Filius, Samariæ Rex,